

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2021
8. volební období

428.

USNESENÍ
výboru pro evropské záležitosti
z 65. schůze
ze dne 17. února 2021

k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o jednotném trhu digitálních služeb (akt o digitálních službách) a o změně směrnice 2000/31/ES /kód Rady 14124/20, KOM(2020) 825 v konečném znění/

k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o spravedlivých trzích otevřených hospodářské soutěži v digitálním odvětví (akt o digitálních trzích) /kód Rady 14172/20, KOM(2020) 842 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR po vyslechnutí informace náměstka ministra průmyslu a obchodu Ing. Petra Očka, Ph.D., předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže JUDr. PhDr. Petra Mlsny, Ph.D., po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Františka Kopřivy a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Jiří Kobza v. r.
ověřovatel

František Kopřiva v. r.
zpravodaj a místopředseda

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o jednotném trhu digitálních služeb (akt o digitálních službách) a o změně směrnice 2000/31/ES

**KOM(2020) 825 v konečném znění, kód Rady 14124/20
Interinstitucionální spis 2020/0361/COD**

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o spravedlivých trzích otevřených hospodářské soutěži v digitálním odvětví (akt o digitálních trzích)

**KOM(2020) 842 v konečném znění, kód Rady 14172/20
Interinstitucionální spis 2020/0374/COD**

- **Právní základ:**

Článek 114 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“).

Článek 114 SFEU představuje obecný právní základ pro přijímání unijních předpisů sledujících vytvoření a fungování vnitřního trhu.

- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**

16. 12. 2020, 17. 12. 2020 (2. 2. a 3. 2. 2021 české verze)

- **Datum projednání ve VEZ:**

6. 1. 2021 (1. kolo)

- **Procedura:**

Řádný legislativní postup.

- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**

Stanovisko k návrhu nařízení o jednotném trhu digitálních služeb datované dnem 20. ledna 2021, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 28. ledna 2021 prostřednictvím systému ISAP.

Stanovisko k návrhu nařízení o konkurenčních a spravedlivých digitálních trzích datované dnem 26. ledna 2021, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 26. ledna 2021 prostřednictvím systému ISAP.

- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**

Návrh je v souladu s principem subsidiarity.

- **Odůvodnění a předmět:**

V návaznosti na své plány předestřené v loňském sdělení [Formování digitální budoucnosti](#)

[Evropy](#) Komise v prosinci 2020 předložila dva návrhy legislativních aktů:

- [Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o jednotném trhu digitálních služeb](#) (dále též „DSA“),
- [Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o spravedlivých trzích otevřených hospodářské soutěži v digitálním odvětví](#) (dále též „DMA“).

Návrh DSA stanovuje obecná horizontální pravidla pro poskytovatele online zprostředkovatelských služeb. Konkrétně stanovuje, za jakých okolností jsou poskytovatelé online zprostředkovatelských služeb zproštěni odpovědnosti za online obsah, povinnosti náležité péče odstupňované podle typu poskytovatele a rámec pro uplatňování a vynuucování nařízením stanovených pravidel. Návrh DSA například zavádí pojem velmi velkých online platform, které mají s ohledem na svůj význam podléhat některým zvláštním povinnostem.

Návrh DMA představuje novou *ex ante* úpravu v oblasti ochrany hospodářské soutěže na digitálních trzích. Na jeho základě by významní poskytovatelé určitých služeb – strážci – podléhali zvláštním povinnostem, které by jim měly bránit ve zneužívání jejich specifického postavení na trhu. Komise by podle tohoto návrhu byla oprávněna vést šetření trhu a řízení, které se v základních rysech podobá řízení v oblasti obecné ochrany hospodářské soutěže.

EU při úpravě pravidel vnitřního trhu vykonává na základě čl. 4 odst. 2 písm. a) SFEU pravomoc sdílenou s členskými státy. „Jednotný digitální trh“ je součástí vnitřního trhu EU. Ve svém loňském sdělení [Formování digitální budoucnosti Evropy](#) Komise mj. avizovala zpřísnění a modernizaci pravidel poskytování digitálních služeb, jakož i možnou potřebu zavést zvláštní pravidla pro ochranu hospodářské soutěže na digitálních trzích.

Návrhy DSA a DMA mají tyto plány realizovat. Cílem DSA je konkrétně (1.) nastavit podmínky, za kterých se mohou určití poskytovatelé služeb zprostit odpovědnosti za nelegální obsah, (2.) určit povinnosti náležité péče v závislosti na specifické kategorii poskytovatele a (3.) vytvořit rámec provádění a vynuucování nových pravidel. DMA stanoví zvláštní *ex ante* úpravu pro ochranu hospodářské soutěže v některých aspektech jednotného digitálního trhu. DSA přitom tvoří obecný rámec, ke kterému budou dosavadní předpisy upravující otázky v jeho působnosti speciální úpravou (např. [směrnice 2000/31/ES](#) o elektronickém obchodu, kterou návrh DSA v omezeném rozsahu pozměňuje, nebo [směrnice 2002/58/ES](#) o soukromí a elektronických komunikacích). Podobně DMA se použije souběžně s evropským právem ochrany hospodářské soutěže a navazuje na [nařízení \(EU\) 2019/1150](#) o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb, které s účinností od loňského července upravuje některé otázky postavení podnikatelů vůči poskytovatelům online zprostředkovatelských služeb.

S ohledem na subsidiaritu obou návrhů Komise uvádí zejména, že s ohledem na přeshraniční povahu poskytování služeb na Internetu nemůže vnitrostátní úprava zajistit účinnou a jednotnou ochranu bezpečnosti a práv občanů EU. S ohledem na DMA Komise navíc poukazuje na skutečnost, že velké online platformy své služby poskytují většinou ve více členských státech. Naopak úprava na úrovni EU má zajistit předvídatelnost a právní jistotu a snížit náklady na dodržování předpisů. Jednotná úprava ochrany hospodářské soutěže v případě vymezených poskytovatelů služeb má dále vést ke zlepšení fungování vnitřního trhu, jelikož roztržštěná úprava v jednotlivých členských státech může podle Komise ztěžovat růst začínajícím a menším podnikům.

Poznámka Parlamentního institutu

Výbor pro evropské záležitosti se již zabýval návrhem [nařízení \(EU\) 2019/1150](#) o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb. Ve [103. usnesení ze dne 6. června 2018](#) podpořil stanovisko vlády k tomuto návrhu, které bylo obecně souhlasné s výhradou určitých technických připomínek.

• **Obsah a dopad:**

Nejdříve je stručně představen obsah návrhu DSA, který představuje obecnou úpravu odpovědnosti určených poskytovatelů služeb. Dále je popsán návrh DMA, který sleduje ochranu hospodářské soutěže na jednotném digitálním trhu.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o jednotném trhu pro digitální služby (akt o digitálních službách)

Podle čl. 1 odst. 2 DSA má návrh „*přispět k řádnému fungování vnitřního trhu se zprostředkovatelskými službami*“ a „*stanovit jednotná pravidla pro bezpečné, předvídatelné a důvěryhodné online prostředí*[.]“ Zprostředkovatelskou službou se zde přitom rozumí

- služba **prostého přenosu** (*mere conduit*) spočívající „*v přenosu informací poskytovaných příjemcem služby v komunikační síti nebo ve zprostředkování přístupu ke komunikační síti,*“
- služba **ukládání do mezipaměti** (*cached*), která spočívá „*v přenosu informací poskytovaných příjemcem služby v komunikační síti a zahrnuje automatické dočasné přechodné ukládání informací, které slouží pouze pro co možná nejúčelnější následný přenos informací jiným příjemcům na jejich žádost*“ a
- **hostingová** služba (*hosting*) spočívající „*v ukládání informací poskytovaných příjemcem služby na jeho žádost.*“

Platí přitom, že se nová pravidla mají vztáhnout na všechny zprostředkovatelské služby poskytované osobám v EU. Cílem DSA je zejména (1.) nastavit podmínky, za kterých se mohou určení poskytovatelé služeb zprostit odpovědnosti za nelegální obsah, (2.) určit povinnosti náležité péče v závislosti na specifické kategorii poskytovatele a (3.) vytvořit rámec provádění a vynucování nových pravidel.

1. Podmínky zproštění odpovědnosti

Tato část DSA nahradí dosavadní úpravu podle čl. 12-15 směrnice 2000/31. Podle čl. 7 DSA nemají nová pravidla vést ke vzniku obecné povinnosti poskytovatelů sledovat přenášené a ukládané informace nebo aktivně vyhledávat náznaky protiprávní činnosti. S výhradou některých zvláštních ustanovení DSA a navazujících předpisů platí následující:

- Poskytovatel služby prostého přenosu obecně není odpovědný za přenášené informace, pokud (i.) není jejich původcem, (ii.) nevolí příjemce přenášených informací a (iii.) nevolí/nemění obsah přenášených informací.
- Poskytovatel služby ukládání do mezipaměti obecně není odpovědný za přenášené informace, pokud (i.) tyto informace nemění, (ii.) vyhoví podmínkám přístupu k informacím, (iii.) dodržuje odvětvově uznávaným způsobem stanovená pravidla o aktualizaci informací, (iv.) „*nepřekročí*“ (*does not interfere with*) povolené používání odvětvově uznávané a používané technologie s cílem získat údaje o užívání informace a

(v.) urychleně podnikne kroky k odstranění uložených informací (či znemožnění přístupu k nim), jakmile zjistí, že tak bylo učiněno na výchozím místě přenosu, nebo to požaduje rozhodnutí soudu či správního orgánu.

- Poskytovatel hostingové služby obecně není odpovědný za ukládané informace, pokud (i.) neví o protiprávní činnosti nebo nezákonném obsahu (a pro účely náhrady škody neví o skutečnostech, podle kterých by toto bylo zjevné) nebo (ii.) urychleně podnikne kroky k odstranění/znemožnění přístupu k takovému nezákonnému obsahu, jakmile se o něm dozví.

Tato úprava *de facto* přebírá dosavadní čl. 12-15 směrnice 2000/31/ES. DSA nově navíc upraví podmínky a podobu příkazů k přijetí opatření proti nezákonnému obsahu a příkazy k poskytnutí informací o konkrétních příjemcích služby.

2. Povinnost náležitě péče

Návrh DSA stanoví základní pravidla týkající se všech poskytovatelů zprostředkovatelských služeb, pravidla pro poskytovatele hostingové služby a specifická pravidla pro online platformy (poskytovatele hostingové služby, kteří na žádost příjemce služby ukládají a veřejně šíří informace).

- **Poskytovatelé zprostředkovatelských služeb** mají zřídit jednotná kontaktní místa pro elektronickou komunikaci s regulátory. Jsou povinni upřesnit ve svých podmínkách mj. způsob, jakým moderují obsah, včetně informací o využívání algoritmů a lidského přezkumu. V neposlední řadě mají poskytovatelé zveřejňovat alespoň jednou ročně zprávy o plnění některých svých povinností podle DSA.
- **Poskytovatelé hostingové služby** mají navíc zavést mechanismy umožňující soukromým osobám oznamovat potenciálně nezákonný obsah. Mají být též povinni svá rozhodnutí o odstranění obsahu odůvodňovat a v této souvislosti informovat dotčeného příjemce služby.
- **Online platformy** mají být rovněž povinny zavést interní systém vyřizování stížností proti rozhodnutím o odstranění informací, pozastavení či ukončení poskytování služby příjemcům nebo pozastavení či ukončení účtu příjemců. Mají rovněž přednostně a neprodleně vyřizovat oznámení o nezákonném obsahu od členskými státy určených důvěryhodných oznamovatelů. Tito oznamovatelé ovšem nesmí svého postavení zneužívat. Zvláštní odpovědnost platforem dále zahrnuje mj.
 - součinnost v oblasti vymáhání práva. Online platformy mají např. po předchozím upozornění a při zachování stanovených podmínek pozastavit poskytování služeb příjemcům, kteří často poskytují zjevně nezákonný obsah. Další povinnosti spočívají v oznamování podezření na trestné činy a umožnění sledovatelnosti obchodníků.
 - plnění dodatečných povinností v oblasti transparentnosti ohledně plnění DSA a zobrazování reklam.

Z těchto pravidel jsou vyňaty [malé podniky a mikropodniky](#).

- **Velmi velké online platformy** (platformy, které mají alespoň 45 milionů příjemců – cca 10 % populace EU) musí plnit zvláštní povinnosti týkající se systémových rizik a tato rizika zmírňovat. Jedná se např. o rizika související s úmyslnou manipulací, která může negativně dopadnout na ochranu veřejného zdraví, veřejný diskurz či ovlivnit volební procesy a veřejnou bezpečnost. S ohledem na tato rizika mají platformy hodnotit své systémy moderování a doporučování obsahu a zobrazování reklam. Platformy mají mít

rovněž dodatečné povinnosti transparentnosti ohledně doporučovacích systémů a zobrazování reklamy, včetně zveřejnění archivu o parametrech zobrazených reklam.

3. Rámec provádění a vynucování

Návrh DSA počítá s řadou podpůrných nástrojů dodržování, jako jsou např. etické kodexy, audity nebo osoby pověřené zajišťováním souladu působící při velmi velkých online platformách. Členské státy navíc určí jeden nebo více příslušných orgánů pro vymáhání DSA, kde jeden bude plnit funkci koordinátora digitálních služeb. Tito koordinátoři mají mít vyšetřovací pravomoci spočívající mj. ve vyžadování relevantních informací a provádění kontrol na místě. Za porušení DSA má být možné uložit sankci nepřesahující 6 % ročních příjmů/obratu dotčeného poskytovatele. DSA rovněž zavede rámec pro přeshraniční spolupráci mezi koordinátory digitálních služeb.

Návrh DSA dále počítá se zřízením Evropského sboru pro digitální služby. Bude se jednat o nezávislou poradní skupinu složenou ze zástupců koordinátorů digitálních služeb, která bude podporovat koordinaci společných vyšetřování či vydávat koordinátorům stanoviska nebo doporučení.

Pro velmi velké online platformy platí zvláštní pravidla. Na základě rozhodnutí vnitrostátního orgánu o porušení některé z jejich zvláštních povinností bude zahájen posílený dohled nad nimi, který má přispět k nápravě. V určených případech může zahájit řízení ve věci velmi velké online platformy i Komise. Toto řízení může vyústit až v rozhodnutí o porušení DSA a pokutu nepřesahující 6 % celkového obrátu subjektu. V některých institutech se toto řízení podobá řízením vedeným Komisí podle [nařízení \(ES\) 1/2003](#) v oblasti ochrany hospodářské soutěže (srov. např. možnost vydat rozhodnutí o závazcích).

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o konkurenčních a spravedlivých digitálních trzích (akt o digitálních trzích)

Návrh DMA má stanovit zvláštní pravidla týkající se tzv. hlavních služeb platform, které poskytují strážci (*gatekeepers*) podnikatelským či koncovým uživatelům v EU bez ohledu na to, kde se příslušný strážce nachází. Hlavní službou platformy se přitom rozumí (i.) online zprostředkovatelské služby, (ii.) internetové vyhledávače, (iii.) služby online sociálních sítí, (iv.) služby platform pro sdílení videonahrávek, (v.) interpersonální služby nezávislé na číslech, (vi.) operační systémy, (vii.) služby *cloud computingu* a (viii.) reklamní služby poskytované v souvislosti s ostatními hlavními službami platformy.

Status strážce

Strážcem je poskytovatel hlavních služeb platform, který (i.) má významný dopad na vnitřní trh, (ii.) provozuje hlavní službu platformy, která slouží jako důležitá brána (*gateway*) pro podnikatelské uživatele k oslovení koncových uživatelů a (iii.) má zavedené a trvalé postavení na svém trhu. Členské státy nemají ukládat strážcům další povinnosti za účelem ochrany konkurence. DMA se nedotkne pravidel kartelových dohod, zneužití dominantního postavení a kontroly spojení.

Návrh DMA stanoví prahové hodnoty velikosti, od kterých platí domněnka, že příslušný poskytovatel je strážcem. Takovýto poskytovatel hlavních služeb musí tuto skutečnost oznámit Komisi, která posoudí, zda se skutečně jedná o strážce.

Povinnosti strážce

Strážci mají mít konkrétně stanovené povinnosti a povinnosti, které lze dále upřesnit. S ohledem na konkrétně stanovené povinnosti:

- Strážci by neměli neomezeně těžit z integrace vícero služeb. Mají se například zdržet kombinování osobních údajů z určených hlavních služeb platform s osobními údaji z jakýchkoli jiných služeb strážce nebo třetích stran.
- Strážci by neměli potřebu uživatelů využívat jednu část jejich služby zneužívat k uzamykání uživatelů v jimi poskytované sadě služeb. Neměli by např. bránit podnikatelským uživatelům v nabízení stejných produktů či služeb skrze třetí strany za odlišných podmínek nebo poskytování služeb koncovým uživatelům i mimo hlavní služby platformy. Nesmí rovněž od podnikatelských uživatelů ani koncových uživatelů vyžadovat využití jiné hlavní služby platformy jako podmínku přístupu k hlavní službě platformy.
- Strážci by rovněž měli být transparentní. DMA má zavést povinnost poskytnout inzerentům a vydavatelům na jejich žádost informace o cenách zaplacených za konkrétní reklamní služby.

Další, širší výčet zahrnuje povinnosti, které bude Komise moci v případě konkrétního strážce upřesnit. Jedná se o povinnosti týkající se mj. zajištění interoperability, přenositelnosti údajů, požadavku nezvýhodňovat vlastní produkty či služby nebo možnosti koncových uživatelů zvolit softwarovou aplikaci, kterou budou využívat. Komise může strážce rovněž od plnění některých povinností v odůvodněných případech zprostit, resp. přijmout akt v přenesené pravomoci k aktualizaci povinností strážců.

Šetření trhu a vyšetřovací, donucovací a sledovací pravomoci Komise

DMA má upravit možnost Komise provádět tržní šetření, a to za účelem určení, zda by poskytovatel hlavních služeb platformy měl být označen za strážce, resp. jaké jsou hlavní služby platformy určitého strážce. Šetření trhu ohledně označení za strážce může iniciovat i skupina tří nebo více členských států EU. Komise může vést i šetření trhu za účelem zjištění systematického nedodržování DMA, za které by mohla po vzoru soutěžního práva uložit behaviorální či strukturální nápravná opatření. Šetření trhu by bylo konečně možné vést i za účelem zjištění, zda by měl být rozšířen seznam hlavních služeb nebo povinností strážců.

Komise může rovněž vést řízení za účelem upřesnění povinnosti strážce nebo rozhodnutí o nedodržování povinnosti a udělení pokuty. Komise může v průběhu takového řízení požadovat informace, vyslýchat fyzické a právnické osoby, provádět kontroly na místě, vydávat předběžná opatření nebo rozhodnout o závazcích (zde jde o určení, že vyšetřovaný strážce nabídne nápravu a Komise tuto nabídku rozhodnutím prohlásí za závaznou). Maximální výše pokuty za porušení DMA má být 10 % celkového obrátu strážce. Komisi má být při přijímání uvedených rozhodnutí nápomocen poradní výbor pro digitální trhy, jehož stanovisko Komise zohlední v souladu s čl. 4 [nařízení \(EU\) 182/2011](#).

Podobně jako v právu ochrany hospodářské soutěže, i při přezkumu rozhodnutí o uložení pokuty podle DMA má mít Soudní dvůr EU tzv. plnou jurisdikci, tedy možnost příslušnou pokutu zrušit, snížit, ale i zvýšit.

- **Stanovisko vlády ČR:**

S ohledem na návrh DSA vláda ČR podporuje modernizaci a harmonizaci pravidel v upravené oblasti. Považuje však za vhodné, aby se DSA nezabývalo pouze nelegálním obsahem, ale i závadným obsahem, např. dezinformacemi. I s ohledem na návrh zvláštního

nařízení o odstraňování teroristického obsahu zdůrazňuje potřebu současně chránit svobodu projevu na Internetu. Vláda uplatňuje i řadu dílčích technických připomínek k jednotlivým ustanovením DSA.

S ohledem na návrh DMA vláda obecně podporuje záměr Komise, varuje však před přemírou regulace. Zdůrazňuje tak potřebu hodnocení na základě individuálních okolností případu. Uplatňuje i řadu dílčích připomínek k jednotlivým částem návrhu. Prioritou ČR v legislativním postupu bude podle vlády zajistit, aby působnost návrhu DMA nebyla dále rozšiřována, ale aby návrh naopak zůstal cílenou regulací reagující na konkrétní fenomén.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Na základě společného prohlášení Komise, Rady a Evropského parlamentu patří návrhy DSA i DMA mezi legislativní priority pro rok 2021. V Evropském parlamentu je k projednání obou návrhů příslušný výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (IMCO). Zpravodajkou DSA je Christel Schaldemose (S&D), zpravodajem DMA je Andreas Schwab (EPP). Ani v jednom případě doposud nebyl zveřejněn návrh legislativní zprávy výboru.

Návrhy DSA i DMA jsou v současnosti projednávány v přípravných orgánech Rady. V další fázi budou návrhy projednány Coreperem. Konečné znění návrhů musí být v Radě schváleno zástupci členských států na ministerské úrovni.

- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. **b e r e n a v ě d o m í** předložený návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o jednotném trhu digitálních služeb (akt o digitálních službách) a o změně směrnice 2000/31/ES /kód Rady 14124/20, KOM(2020) 825 v konečném znění/ a rámcovou pozici vlády k tomuto dokumentu;
2. **b e r e n a v ě d o m í** předložený návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o spravedlivých trzích otevřených hospodářské soutěži v digitálním odvětví (akt o digitálních trzích) /kód Rady 14172/20, KOM(2020) 842 v konečném znění/ a rámcovou pozici vlády k tomuto dokumentu;
3. **k o n s t a t u j e**, že návrhy nedostatečně zohledňují monopolní postavení nadnárodních internetových hráčů, interoperabilitu uživatelských dat, ochranu kryptograficky chráněných uživatelských dat, právo na anonymitu, ochranu spotřebitele před krádeží identity;
4. **k o n s t a t u j e**, že rozhodnutí o nelegálnosti odstraňovaného obsahu online by mělo být ponecháno nezávislým soudům a **upozorňuje** také na rizika spojená s uplatňováním přeshraničních příkazů k odstranění obsahu bez souhlasu soudu;

5. **p o v ě ř u j e** předsedu výboru pro evropské záležitosti, aby v rámci politického dialogu postoupil toto usnesení předsedkyni Evropské komise.

Jiří Kobza v. r.
ověřovatel

František Kopřiva v. r.
zpravodaj a místopředseda